

dosarul nr. 3r-232/18

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Central (jud. Gh.Burdujan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. D.Fujenco, L.Caraianu, M.Galupa)

DECIZIE

28 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

având în componență sa:

Președintele ședinței,

Judecător:

Valeriu Doagă

Judecători:

Tamara Chișca-Doneva și Nina Vascan

examinând recursul declarat de către Consiliul orășenesc Cimișlia reprezentat de către Roman Florea și Aliona Sîrbu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Oficiul Teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului orășenesc Cimișlia cu privire la contestarea parțială a actului administrativ,

împotriva încheierii din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a restituit apelul declarat de către Leonid Fedorenco ca fiind depus de către o persoană care nu este în drept să declare apel,

c o n s t a t ă:

La 29 mai 2018, reclamantul Oficiul Teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului orășenesc Cimișlia, solicitând anularea pct. 2 al deciziei nr. 1/20 din 16 februarie 2018 a Consiliului orășenesc Cimișlia, prin care a fost aprobată Declarația de recunoaștere a valabilității Actului Unirii din 27 martie 2018.

Prin hotărârea din 10 iulie 2018 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de către Oficiul Teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat a fost admisă integral, fiind dispusă anularea pct. 2 al deciziei nr. 1/20 din 16 februarie 2018 a Consiliului orășenesc Cimișlia, prin care a fost aprobată Declarația de recunoaștere a valabilității Actului Unirii din 27 martie 2018.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 3 august 2018, Leonid Fedorenco în interesele Consiliului orășenesc Cimișlia a formulat și semnat apel împotriva hotărârii din 10 iulie 2018 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată depusă de către Oficiul Teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat să fie respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d.22).

Prin încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Comrat, cererea de apel declarată de către Leonid Fedorencu a fost restituită ca fiind depusă de către o persoană care nu este în drept să declare apel (f.d.40-41).

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 1 noiembrie 2018, Consiliul orașenesc Cimișlia reprezentat de către Roman Florea și Aliona Sîrbu a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate ce constituie obiectul prezentului recurs, cu restituirea cauzei la rejudecare pentru judecarea apelului în fond.

În motivarea cererii de recurs s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că, a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, or, restituirea cererii de apel putea fi dispusă doar cu emiterea prealabilă a încheierii de a nu da curs cererii de apel și acordarea unui termen suplimentar pentru lichidarea neajunsurilor și prezentarea împuternicirilor în acest sens, cu atât mai mult că cererea de apel din 3 august 2018 a fost depusă de reprezentantul Consiliului orașenesc Cimișlia, Leonid Fedorencu în temeiul deciziei nr. 11/2 din 16 decembrie 2015 și a procurii din 2 ianuarie 2018, anexate la materialele cauzei la 24 octombrie 2018 de către reprezentantul Consiliului orașenesc Cimișlia, Aliona Sîrbu.

La fel, s-a indicat că actele care îi conferă dreptul lui Leonid Fedorencu de a reprezenta interesele Consiliului orașenesc Cimișlia, inclusiv dreptul de a contesta hotărârea în numele Consiliului orașenesc Cimișlia nu au fost anexate la examinarea cauzei în fond, deoarece prima instanță a examinat cauza civilă respectivă în absența reprezentantului Consiliului orașenesc Cimișlia, din motive ce nu-i pot fi imputate și, anume pentru că nu a fost legal citat, astfel fiind privat de posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția procesuală pe marginea litigiului dedus judecății.

În condițiile respective și în situația în care instanța de apel nu a acordat apelantului Consiliul orașenesc Cimișlia prin prisma 365¹ alin. (2) Cod de procedură civilă un termen de 10 zile prevăzut de lege pentru confirmarea împuternicirilor reprezentantului său, prin restituirea cererii de apel ca fiind depusă de către o persoană care nu este în drept să declare apel, în prezentul litigiu s-ar putea înfrânge principiul echității procedurii civile și îngreui în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil, ceea ce este inadmisibil.

Au mai susținut reprezentanții recurentului că, instanța de apel urma să țină cont de normele de drept naționale, cât și de practica CEDO, în vederea neîngreuirii dreptului privind accesul liber la justiție, condiții însă ce nu se atestă la caz (f.d.52-59).

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la data comunicării încheierii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este declarat în termen, având în vedere faptul că, încheierea recurată a fost pronunțată la 24 octombrie 2018 (f.d.40), iar recursul înaintat de către Consiliul orașenesc Cimișlia reprezentat de către Roman Florea și Aliona Sîrbu a fost depus la 1 noiembrie 2018 (f.d.52).

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Așadar, din conținutul recursului declarat de Consiliul orășenesc Cimișlia reprezentat de către Roman Florea și Aliona Sîrbu rezultă că, recurentul nu este de acord cu încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Comrat, prin care cererea de apel declarată de către Leonid Fedorenco a fost restituită ca fiind depusă de către o persoană care nu este în drept să declare apel (f.d.52-59).

La fel, s-a constatat că pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că Leonid Fedorenco nu a anexat la cererea de apel vre-un document legalizat în modul stabilit de lege, care i-ar confirma împuternicirile de a semna și de a depune în interesele Consiliul orășenesc Cimișlia cererea de apel în instanța de apel, Curtea de Apel Comrat întemeindu-și concluziile pe prevederile art. 369 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă care prevăd expres că, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel (f.d.40-41).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel despre necesitatea restituirii cererii de apel, justă.

Așa-dar, Colegiul judiciar analizând situația de fapt din prezenta speță, consideră oportun de a reitera în prezentul litigiu prevederile art. 360 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, care statuează expres că sânt în drept să declare apel reprezentantul în interesul apelantului, dacă este împuternicit în modul stabilit de lege.

Totodată, potrivit art. 365 alin. (3) din același cod, cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul său. În ultimul caz, la cerere se anexează documentul, legalizat în modul stabilit, care certifică împuternicirile reprezentantului dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.

La acest capitol, instanța de recurs mai reiterează și prevederile art. 80 alin. (1) Cod de procedură civilă, care indică că, împuternicirile reprezentantului persoanei juridice trebuie să fie formulate într-o procură, eliberată și legalizată în modul stabilit de lege.

Iar potrivit art. 75 alin. (2), (4) Cod de procedură civilă, procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați. Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă cererea de apel a fost depusă de o

persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cererea depusă de persoana asupra căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară se referă la contestarea hotărârii privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare.

Ținând cont de împrejurările menționate în coraport cu normele enumerate, se conchide că, la caz, instanța de apel corect a dispus restituirea cererii de apel depusă de către Leonid Fedorenco ca fiind depus de către o persoană care nu este în drept să declare apel, or, la momentul soluționării chestiunii cu privire la punerea pe rol a apelului declarat în interesele Consiliului orășenesc Cimișlia, la materialele cauzei civile nu a fost anexat vre-un document ce i-ar fi acordat dreptul lui Leonid Fedorenco de a reprezenta, semna și depune apel în interesele Consiliului orășenesc Cimișlia, în perioada 3 august 2018, depunerea cererii de apel – 24 octombrie 2018, emiterea încheierii ce constituie obiectul prezentului recurs și care se solicită a fi anulată.

Cât privește argumentul recurentului Consiliul orășenesc Cimișlia reprezentat de către Roman Florea și Aliona Sîrbu precum că, încheierea contestată este ilegală și neîntemeiată pe motiv că, a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, deoarece instanța de apel contrar prevederilor art. 365¹ alin. (2), 368 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă nu a acordat apelantului-recurent Consiliul orășenesc Cimișlia un termen de 10 zile prevăzut de lege pentru confirmarea împuternicirilor reprezentantului său, adică instanța de apel urma să nu dea curs cererii de apel și să acorde un termen pentru a prezenta și confirma împuternicirile reprezentantului apelantului Consiliului orășenesc Cimișlia, acesta este neîntemeiat și urmează a fi respins.

Într-adevăr, în conformitate cu art. 365¹ alin. (2) Cod de procedură civilă, în decurs de 10 zile de la repartizarea cererii de apel, completul de judecată care a primit cererea de apel spre examinare verifică dacă aceasta întrunește exigențele prevăzute de lege, fără înștiințarea participanților la proces. Dacă cererea de apel nu întrunește exigențele prevăzute de lege, completul de judecată aplică prevederile art.368 și 369, iar conform art. 368 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor și dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale, însă aceste norme de drept procedural nu pot constitui drept temei pentru admiterea recursului, casarea încheierii recurate și remiterea cauzei la rejudecare sub aspectele invocate în recurs.

Or, prevederea art. 368 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă nu este aplicabilă cazului, deoarece neanexarea la cererea de apel a documentului ce i-ar fi acordat dreptul reprezentantului de a reprezenta, semna și depune apel în interesele apelantului nu constituie temei de a nu da curs cererii de apel prin prisma art. 368 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, dar constituie temei de restituire prin prisma art. 369 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă, cu atât mai mult că angajatul Consiliului orășenesc Cimișlia – Leonid Fedorenco, care în virtutea profesiei de jurist după cum se invocă în recurs, cu certitudine cunoaște

consecințele depunerii cererii de apel în lipsa documentului legalizat în modul stabilit, care certifică împuternicirile reprezentantului, nu a întreprins toate măsurile necesare de a-și asigura drepturile sale de acces la instanță și de a prezenta procura sau un alt document legalizat întru confirmarea dreptului său de a ataca hotărârea judecătorească.

Nu pot constitui drept temei pentru admiterea recursului, casarea încheierii recurate și remiterea cauzei la rejudicare nici argumentele recurentului Consiliul orășenesc Cimișlia precum că, la 24 octombrie 2018, reprezentantul Consiliului orășenesc Cimișlia, Aliona Sîrbu a anexat decizia nr. 11/2 din 16 decembrie 2015 și procura din 2 ianuarie 2018, care îi conferă dreptul lui Leonid Fedorenco de a reprezenta interesele Consiliului orășenesc Cimișlia, inclusiv dreptul de a contesta hotărârea în numele Consiliului orășenesc Cimișlia, iar la momentul anexării documentelor vizate la dosar nu a fost anexată nici o încheiere de restituire a apelului.

Or, actele cauzei denotă contrariul și, anume că la 24 octombrie 2018 când reprezentantul Consiliului orășenesc Cimișlia Aliona Sîrbu a făcut cunoștință cu materialele cauzei civile sus-indicate, în baza cererii sale din 23 octombrie 2018 (f.d.36) și a anexat documentele ce i-ar fi acordat dreptul lui Leonid Fedorenco de a reprezenta, semna și depune apel în interesele Consiliului orășenesc Cimișlia (f.d.43-48), încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Comrat care constituie obiectul prezentului recurs a fost deja adoptată (f.d.40-41), ceea ce denotă că împuternicirile reprezentantului apelantului Leonid Fedorenco au fost anexate ulterior depunerii apelului și restituirii acestuia, fapt inadmisibil și contrar normelor de drept procedural, iar argumentele invocate în acest sens de către reprezentanții Consiliului orășenesc Cimișlia Roman Florea și Aliona Sîrbu în susținerea recursului declarat, sunt eronate și în contradicție cu legislația aplicabilă speței, mai mult ca atât în contradicție cu situația de fapt.

Mai mult ca atât, decizia nr. 11/2 din 16 decembrie 2015 și procura din 2 ianuarie 2018, anexate ulterior depunerii apelului și restituirii acestuia, produce consecințe juridice, începând cu momentul depunerii de către reprezentat și nu poate fi aplicat retroactiv.

Neîntemeiate sunt și argumentele recurentului Consiliul orășenesc Cimișlia precum că, cererea de apel depusă de către Leonid Fedorenco în interesele Consiliului orășenesc Cimișlia a fost depusă cu aplicarea sigiliului Consiliului orășenesc Cimișlia, cu atât mai mult că prin depunerea cererii din 24 octombrie 2018, reprezentantul Consiliului orășenesc Cimișlia, Aliona Sîrbu n-a contestat împuternicirea lui Leonid Fedorenco de a depune cerere de apel în calitate de reprezentant al Consiliului, or, la data depunerii cererii de apel de către reprezentantul apelantului, legislația în vigoare prevedea obligativitatea anexării exclusive a documentului legalizat în modul stabilit, care certifică împuternicirile reprezentantului, dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire, indiferent de faptul dacă a fost sau nu aplicată parafa autorității publice pe cererea de apel, condiție însă ce nu se atestă la caz.

La fel, nu pot fi reținute nici argumentele recursului precum că, actele care îi conferă dreptul lui Leonid Fedorenco de a reprezenta interesele Consiliului orășenesc Cimișlia, inclusiv dreptul de a contesta hotărârea în numele Consiliului

orășenesc Cimișlia nu au fost anexate la examinarea cauzei în fond, deoarece prima instanță a examinat cauza civilă respectivă în absența reprezentantului Consiliului orășenesc Cimișlia, din motive ce nu-i pot fi imputate și, anume pentru că nu a fost legal citat, astfel fiind privat de posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția procesuală pe marginea litigiului dedus judecării, or modul în care s-a examinat cauza în prima instanță nu este obiect al recursului, ci doar legalitatea încheierii din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Comrat, care se solicită a fi casată.

În astfel de circumstanțe, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a dispus restituirea cererii de apel. Or, participanții la procesul de judecată odată ce au inițiat proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ în derularea procesului, condiții ce nu se atestă la caz.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reiterează prevederile art. 10 alin. (1) Codul de procedură civilă, care indică expres că, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Conform art. 56 alin. (2) Cod de procedură civilă, participanții la proces se bucură de drepturi procesuale egale și au obligații procesuale egale, cu unele excepții stabilite de lege în dependență de poziția pe care o ocupă în proces. Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Potrivit practicii CtEDO (cauza Malahov vs Moldova, hotărârea din 07 iunie 2007), restricția impusă accesului la o instanță judecătorească nu va fi compatibilă cu art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, decât dacă aceasta nu urmărește un scop legitim și nu există o legătură proporțională dintre mijloacele utilizate și scopul legitim urmărit.

Aplicând normele legale invocate mai sus și jurisprudența CEDO la speță, Colegiul remarcă ca fiind indubitabilă obligația apelantului de a prezenta instanței confirmarea împuternicirilor sale de reprezentare, această obligație fiind stabilită de Lege și urmărind scopul unei bune administrări a justiției în R. Moldova.

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

Așadar, ca urmare a omisiunilor admise de către reprezentant și măsurilor ”fără șanse de câștig” întreprinse pentru protecția drepturilor sale, totalizate din inacțiuni (neprezentarea procurii sau a unui alt document legalizat valabil la momentul depunerii cererii de apel, în corespundere cu prevederile art. 365 alin. (3) al Codului de procedură civilă), Colegiul reiterează că, acele consecințe negative prevăzute de legislație sunt opozabile recurentului în plină măsură.

Totodată, argumentul recurentului în privința faptului că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural, este declarativ și nu constituie temei

juridic de admitere a recursului în sensul declarat, nefiind prezentate careva probe care ar dovedi contrariul.

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sînt neîntemeiate, fapt pentru care recursul declarat de către Consiliul orășenesc Cimișlia reprezentat de către Roman Florea și Aliona Sîrbu urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Consiliul orășenesc Cimișlia reprezentat de către Roman Florea și Aliona Sîrbu.

Se menține încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Comrat, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Oficiul Teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului orășenesc Cimișlia cu privire la contestarea parțială a actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan